

Open brief voor een ethisch zorglandschap

Elversele, 15 juli 2022

Geachte,

Eind mei werd de sector thuisverpleging geconfronteerd met het nieuws over de wanpraktijken die werden/worden toegepast bij het werven van patiënten door een genoemde groep van thuisverpleegkundigen. De berichtgeving was gebaseerd op volgende zaken:

- Patiënten werden/worden afgedreigd en onder druk gezet om voor deze groep van thuisverpleegkundigen te kiezen.
- Diezelfde groep maakt(e) gebruik van twijfelachtige samenwerkingsafspraken met een ziekenhuis waarbij patiënten verplicht werden om de diensten van die groep af te nemen.
- De heersende cultuur van afdreigen van verpleegkundigen binnen deze groep, indien de verpleegkundigen zelf weg willen.

Zowel federaal minister van Volksgezondheid Frank Vandenbroucke, als Vlaams minister van Welzijn Hilde Crevits veroordeelden deze wanpraktijken en kondigden verdere stappen aan.

De overgrote meerderheid van de thuisverpleegkundigen hecht veel belang aan het ethische aspect van het beroep. De doelgroep bestaat immers uit kwetsbare personen die weinig weerwerk kunnen bieden aan de druk die uitgeoefend wordt door de zorgverstrekkers.

Daarnaast is het oneigenlijk weggapen van goed opgeleide en in de werking geïntegreerde collega's uit den boze in een sector waar bekwaam personeel reeds schaars is. Daarbovenop komt de inperking van keuzevrijheid wanneer ze later zelf wensen aan te sluiten bij een andere dienst thuisverpleging.

Vandaag zijn we meer dan een maand verder en de sector thuisverpleging blijft wat verweesd achter met heel wat vragen.

De aangegeven laakbare wijze van handelen strookt niet met de rechten van de patiënt, die duidelijk aangeeft dat de patiënt vrije keuze heeft van beroepsbeoefenaar, maar er volgen geen verdere stappen die de gebruikte wanpraktijken veroordelen. Er volgt ook geen reactie op de stelling van het in medisch recht gespecialiseerd advocatenkantoor Dewallens & partners waarbij wordt aangegeven dat afwijking van patiënten kan en mag. Er is ons inziens geen verdere uitleg nodig om aan te tonen dat dit voor de nodige onduidelijkheid zorgt binnen de sector thuisverpleging.

Zowel de Vlaamse overheid als het RIZIV (De Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle) geven te kennen dat ze niet veel kunnen doen aan deze wanpraktijken. Door de versnipperde bevoegdheden dreigt op deze manier dat er geen enkele actie volgt. Ook hier vergt het weinig uitleg om aan te tonen dat dit eerder overkomt als een signaal van minimalisatie van het belang van de genoemde laakbare manier van handelen. Al dan niet vermeende dichotomie wordt geen halt toegeroepen, het wordt zelfs onder de noemer van goede samenwerking gecatalogeerd.

Juridisch kan deze zienswijze dan al te verdedigen zijn, ethisch schort hier wel degelijk iets aan de gang van zaken.

Deze laakbare handelswijze kan moeilijk rekenen op de steun van de duizenden verpleegkundigen die het charter thuisverpleging ondertekenden (www.charterthuisverpleging.be). Het uitblijven van een duidelijk signaal komt eerder over als een goedkeuring van deze handelswijze of erger: het algemeen bestempelen van zelfstandig thuisverpleegkundigen als een groep die het niet zo ernstig neemt als het gaat over ethische uitvoering van de thuisverpleging.

De sector heeft geen behoefte aan polarisatie maar aan een eerlijk en duidelijk kader. De sector thuisverpleging vraagt een duidelijk signaal vanuit de politieke verantwoordelijke ministers en de bevoegde instanties om dergelijke wanpraktijken een halt toe te roepen. Wij wensen als representatieve vertegenwoordigers van deze groep van thuisverpleegkundigen en zorgkundigen actief betrokken te worden bij verdere actie en daarin ook onze constructieve en doelmatige bijdrage te leveren.

Jürgen de Smet

Directeur ZorgConnect